

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Громадське здоров'я в практиці. Соціологія здоров'я
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра громадського здоров'я
Розробник(и)	Сміянова Ольга Іванівна, Півень Світлана Миколаївна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	10 тижнів протягом 8-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год., з яких 80 год. становить контактна робота з викладачем (10 год. лекцій, 70 год. практичних занять)
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Громадське здоров'я"
Передумови для вивчення дисципліни	Соціологія та медична соціологія, Якість життя, якісні дослідження в системі охорони здоров'я, Основи популяризації здорового способу життя. Психосоціальні навички, Основи демографії та основи біостатистики. Основи епідеміології
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Мета дисципліни – ознайомити здобувачів освіти з сучасними підходами до моніторингу: стану здоров'я населення, аналізу факторів, які впливають на стан здоров'я населення, потреб у галузі охорони здоров'я. За результатами аналізу студенти готують місцеві, регіональні і національні політики в галузі охорони здоров'я, спрямовані на вирішення проблем у сфері охорони здоров'я; а також планують послуги щодо промоції здоров'я, профілактики й лікування захворювань.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Моніторинг стану здоров'я населення
--

<p>Тема 1 Предмет і завдання громадського здоров'я</p> <p>Визначення поняття, предмет і об'єкт громадське здоров'я. Зв'язок із іншими науками. Рівні здоров'я. Чинники, що впливають на стан здоров'я населення.</p>
<p>Тема 2 Чинники впливу на громадське здоров'я</p> <p>Вік, гендер та етнічне походження у вивченні здоров'я. Вплив соціального класу. Соціальний стрес. Психічне здоров'я та суспільство. Суспільні процеси у здоров'ї (глобалізація, міграція тощо). Соціальний капітал та здоров'я.</p>
<p>Тема 3 Методи оцінки показників здоров'я</p> <p>Методи та джерела вивчення захворюваності. Медична статистика. Соціологічні методи дослідження здоров'я населення. Аналіз документів в сфері охорони здоров'я. Оцінка потреб громади у сфері здоров'я. Методи оцінка якості медичних послуг. Методи аналізу цільових програм у сфері громадського здоров'я.</p>
<p>Модуль 2. Місцеві, регіональні і національні політики в галузі охорони здоров'я</p>
<p>Тема 4 Стратегії й тактики в проведенні політики у сфері охорони здоров'я</p> <p>Підготовка місцевої, регіональної і національної політики в галузі охорони здоров'я. Планування та організація послуг щодо зміцнення здоров'я, профілактики й лікування захворювань, заснованих на потребах цільової групи населення. Міжсекторальна взаємодія у впровадженні цільових програм в сфері громадського здоров'я. Формування політики громадського здоров'я у територіальних громадах.</p>
<p>Тема 5 Тактики зміцнення здоров'я і профілактики захворювань</p> <p>Інтерактивні методи формування здорового способу життя. Інформаційні кампанії з профілактики захворювань. Освітні програми сприяння покращенню здоров'я.</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Усвідомлювати основні проблеми, які стосуються громадського здоров'я
РН2	Знати методи дослідження проблем в сфері громадського здоров'я, спеціалізовані програмні забезпечення, бази даних, інформаційно-комунікаційні технології
РН3	Вміти збирати, оцінювати та аналізувати дані щодо громадського здоров'я, зокрема, результати лабораторних досліджень, демографічні та епідеміологічні показники та здійснювати епідагляд.
РН4	Вміти планувати і здійснювати прикладні дослідження у сфері громадського здоров'я
РН5	Володіти технологіями участі у розробці стратегій, політик та заходів з громадського здоров'я

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна. Для спеціальності 229 Громадське здоров'я:

ПР1	Володіти категоріальним та методологічним апаратом сфери громадського здоров'я, використовувати відповідні методи та інструменти у професійній діяльності.
ПР8	Збирати, оцінювати та аналізувати дані щодо громадського здоров'я, зокрема, результати лабораторних досліджень, демографічні та епідеміологічні показники та здійснювати епіднагляд.
ПР9	Планувати і здійснювати прикладні дослідження у сфері громадського здоров'я, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки
ПР13	Брати участь у розробці стратегій, політик та заходів з громадського здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації з метою донесення ідей, рішень та власного досвіду до фахівців і нефахівців.
ПР14	Оцінювати ефективність програм і послуг сфери громадського здоров'я, спрямованих на поліпшення здоров'я населення.

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Предмет і завдання громадського здоров'я	
Лк1 "Поняття, предмет і об'єкт громадське здоров'я." (денна)	Визначення поняття, предмет і об'єкт громадського здоров'я. Зв'язок із іншими науками.
Пр1 "Поняття, предмет і об'єкт громадське здоров'я." (денна)	Визначення понять. Визначення рівнів здоров'я.
Пр2 "Чинники, що впливають на стан здоров'я населення." (денна)	Фактори ризику. Методи визначення факторів, що впливають на стан здоров'я населення. Класифікація факторів, впливаючих на стан здоров'я населення.
Тема 2. Чинники впливу на громадське здоров'я	
Лк2 "Здоров'я населення: основні детермінанти/" (денна)	Визначення понять здоров'я, детермінанти, фактори ризику ін. Вік, гендер та етнічне походження у вивченні здоров'я. Вплив соціального класу. Ментальне здоров'я. Суспільні процеси у здоров'ї (глобалізація, міграція тощо).
Пр3 "Цільові підходи до визначення поняття «здоров'я»" (денна)	Загальнофілософський, індивідуальний теоретичний, індивідуальний практичний, популяційний підходи до визначення поняття "здоров'я".
Пр4 "Показники здоров'я населення" (денна)	Класифікація показників здоров'я населення: демографічні (народжуваність, смертність, середня очікувана тривалість життя); фізичного розвитку; захворюваності; інвалідності.

<p>Пр5 "Провідні групи чинників, що впливають на здоров'я населення" (денна) Вплив рівня і способу життя людей, стану навколишнього середовища, біологічних чинників, доступності і якості медичної допомоги на стан здоров'я населення.</p>
<p>Пр6 "Особливості здоров'я різних статевовікових, професійних груп населення" (денна) Визначити особливості здоров'я різних статевовікових груп та основні причинно-наслідкові зв'язки. Визначити особливості здоров'я різних професійних груп населення та основні причинно-наслідкові зв'язки.</p>
<p>Тема 3. Методи оцінки показників здоров'я</p>
<p>Лк3 "Методи оцінки показників здоров'я" (денна) Методи та джерела вивчення захворюваності. Медична статистика. Соціологічні методи дослідження здоров'я населення.</p>
<p>Пр7 "Методи вивчення захворюваності" (денна) Можливості застосування окремих методів, їх переваги та недоліки. Чинники, що впливають на повноту даних про захворюваність в залежності від методів її вивчення.</p>
<p>Пр8 "Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті." (денна) Документи, які використовуються для вивчення медичної статистики. Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення</p>
<p>Пр9 "Медична статистика" (денна) Опрацювання задач. Роботи з статистичними даними для розв'язання проблеми.</p>
<p>Пр10 "Методи моніторингу захворюваності і поширеності хвороб" (денна) Складання програми моніторингу захворюваності і поширеності хвороб.</p>
<p>Пр11 "Соціологічні методи дослідження здоров'я населення" (денна) Розробка інструментів моніторингу захворюваності і поширеності хвороб.</p>
<p>Пр12 "Розробка інструментів моніторингу захворюваності і поширеності хвороб" (денна) Види інструментів моніторингу захворюваності, механізм розробки моніторингу захворюваності і поширеності хвороб</p>
<p>Пр13 "Розробка інструментів для контент- аналізу документів у сфері охорони здоров'я" (денна) Аналіз документації у сфері охорони здоров'я. Контент-аналіз документів.</p>
<p>Пр14 "Методи моніторингу захворюваності і поширеності хвороб" (денна) Полювий етап моніторингу. Збір даних на базі практики.</p>

<p>Пр15 "Методи моніторингу захворюваності і поширеності хвороб" (денна) Польовий етап моніторингу. Збір даних на базі практики.</p>
<p>Пр16 "Методи моніторингу захворюваності і поширеності хвороб" (денна) Польовий етап моніторингу. Збір даних на базі практики.</p>
<p>Пр17 "Методи моніторингу захворюваності і поширеності хвороб" (денна) Обробка даних за результатами моніторингу. Оцінка результатів. Підготовка звіту.</p>
<p>Пр18 "Методи моніторингу захворюваності і поширеності хвороб" (денна) Обробка даних за результатами моніторингу. Оцінка результатів. Підготовка звіту.</p>
<p>Пр19 "Презентація результатів моніторингу" (денна) Підготовка презентації.</p>
<p>Пр20 "Презентація результатів моніторингу" (денна) Публічна презентація результатів моніторингу.</p>
<p>Тема 4. Стратегії й тактики в проведенні політики у сфері охорони здоров'я</p>
<p>Лк4 "Стратегії й тактики в проведенні політики у сфері охорони здоров'я" (денна) Підготовка місцевої, регіональної і національної політики в галузі охорони здоров'я.</p>
<p>Пр21 "Діагностування здоров'я населення у місцевих громадах" (денна) Діагностування здоров'я місцевих громад, виявлення прогалин, нерівностей в здоров'ї, потреб для планування дій.</p>
<p>Пр22 "Стратегії громадського здоров'я щодо збереження здоров'я населення" (денна) Аналіз стратегій громадського здоров'я щодо збереження здоров'я в територіальних громадах.</p>
<p>Пр23 "Вдосконалення програм з організації послуг щодо зміцнення здоров'я населення" (денна) Вдосконалення програм з організації послуг щодо зміцнення здоров'я, профілактики й лікування захворювань, заснованих на потребах цільової групи населення в територіальних громадах.</p>
<p>Пр24 "Міжсекторальна взаємодія у впровадженні цільових програм в сфері громадського здоров'я." (денна) Механізм міжсекторальної взаємодії у впровадженні цільових програм в сфері громадського здоров'я, рівні взаємодії, вплив процесу на стан громадського здоров'я громади.</p>

<p>Пр25 "Стратегії й тактики в проведенні політики у сфері охорони здоров'я" (денна) Апробація результатів з вдосконалення політики громадського здоров'я у територіальних громадах.</p>
<p>Пр26 "Стратегії й тактики в проведенні політики у сфері охорони здоров'я" (денна) Апробація результатів з вдосконалення політики громадського здоров'я у територіальних громадах.</p>
<p>Пр27 "Формування політики громадського здоров'я на базі практики" (денна) Презентація результатів з формування політики громадського здоров'я в територіальних громадах</p>
<p>Тема 5. Тактики зміцнення здоров'я і профілактики захворювань</p>
<p>Лк5 "Тактики зміцнення здоров'я і профілактики захворювань" (денна) Здоров'я як соціологічна категорія та суспільне благо. Інтерактивні методи формування здорового способу життя. Інформаційні кампанії з профілактики захворювань. Освітні програми сприяння покращенню здоров'я.</p>
<p>Пр28 "Здоровий спосіб життя як основна збереження здоров'я населення." (денна) Поняття про здоровий спосіб життя. Здоровий спосіб життя як базовий механізм впливу на здоров'я населення.</p>
<p>Пр29 "Мотивація як процес спонукання до здорового способу життя людини." (денна) Поняття «мотивація». Сім мотивацій здоров'я та формування стилю здорового способу життя, їх характеристика. Зв'язок мотивації здоров'я з віком людини.</p>
<p>Пр30 "Промоція здорового способу життя" (денна) Визначення основних понять. Класифікація детермінант, їх характеристики, приклади.</p>
<p>Пр31 "Інтерактивні методи формування здорового способу життя." (денна) Інформаційні кампанії з профілактики захворювань.</p>
<p>Пр32 "Соціологія здоров'я" (денна) Соціологічна теорія здоров'я. Пандемія та епідемія як соціальні явища. Соціологічні дослідження в області здоров'я. Особливості комунікації в умовах пандемії.</p>
<p>Пр33 "Поняття профілактики в системі громадського здоров'я." (денна) Профілактика в системі громадського здоров'я. Види профілактика: популяційна, групова, індивідуальна.</p>
<p>Пр34 "Інформаційно-роз'яснювальна діяльність у громадському здоров'ї" (денна) Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики.</p>

Пр35 "Міжсекторальна взаємодія у забезпеченні проведення профілактичних заходів" (денна)

Роль міжсекторального співробітництва у підвищенні ефективності та джєвості профілактичних заходів. Скринінг як профілактична технологія.

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
НД2	Індивідуальний дослідницький проєкт
НД3	Самонавчання
НД4	Робота над спільними документами
НД5	Участь в обговоренні-дискусії (групові та парні)
НД6	Участь в конференціях, фахових школах, тренінгах, семінарах тощо

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекції
МН2	Навчальна дискусія / дебати
МН3	Обмін думками (think-pair-share)
МН4	Дослідницька робота
МН5	Творчий метод

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 9. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 10. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$

Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Експрес-тестування
МФО2	Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)
МФО3	Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)
МФО4	Опитування та усні коментарі викладача

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Загальний бал за поточну успішність з дисципліни (оцінювання письмових робіт, опитування, виконання пошуково-дослідного завдання, тестування)
МСО2	Підсумковий контроль: іспит (відповідно до регламенту проведення)

Контрольні заходи:

8 семестр		200 балів
МСО1. Загальний бал за поточну успішність з дисципліни (оцінювання письмових робіт, опитування, виконання пошуково-дослідного завдання, тестування)		120
	Усне опитування, виконання письмових робіт та пошуково-дослідного завдання, поточне комп'ютерне тестування	120
МСО2. Підсумковий контроль: іспит (відповідно до регламенту проведення)		80
		80

Контрольні заходи в особливому випадку:

8 семестр		200 балів
МСО1. Загальний бал за поточну успішність з дисципліни (оцінювання письмових робіт, опитування, виконання пошуково-дослідного завдання, тестування)		120
	У випадку карантинних обмежень практичні заняття проводяться у дистанційному режимі із застосуванням платформи Zoom, Google meet.	120
МСО2. Підсумковий контроль: іспит (відповідно до регламенту проведення)		80
	У випадку карантинних обмежень складання іспиту проводиться у дистанційному режимі із застосуванням Zoom, Google meet.	80

Оцінка студента формується таким чином: 1. Оцінка за поточні практичні завдання 72-120 балів. 2. Іспит 48-80 балів. Заохочувальні бали додаються до поточної оцінки або до підсумкової оцінки з дисципліни в кінці її вивчення. Передбачено Perezарухування тем з дисципліни, що були опановані здобувачем у рамках використання неформальної освіти та

підтверджені відповідними документами (сертифікатом, дипломом, свідоцтвом тощо).

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН3	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Методологія наукових досліджень в медицині: навч. посібник / В. Д. Бабаджан, Н. С. Бакуменко, О. І. Кадикова та ін.; за ред. П. Г. Кравчуна, В. Д. Бабаджана, В. В. М'ясоєдова. – Харків : ХНМУ, 2020. – 260 с.
2	Ковтун О. С., Баранова С. С. Соціологія здоров'я: проблеми теорії та практики : навчально-методичний посібник / О. С. Ковтун, С. С. Баранова. К. : Університет «Україна», 2020. – 165 с.
Допоміжна література	
1	Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
2	Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених / Олена Богдан; консультант-рецензент Володимир Паніотто. – К.: Дух і Літера, 2015. – 380 с.
3	4942 Методичні вказівки до семінарських занять із теми "Промоція здорового способу життя" із дисципліни "Соціальна медицина, громадське здоров'я» [Електронний ресурс] : для студ. спец. 222 "Медицина" денної форми навчання / В. А. Сміянов, О. І. Сміянова, Д. О. Жалдак, С. М. Півень. — Суми : СумДУ, 2021. — 29 с.
4	4983 Методичні вказівки до семінарських занять із теми "Основні засади громадського здоров'я" з дисципліни "Соціальна медицина, громадське здоров'я" [Електронний ресурс] : для студ. спец. 222 "Медицина" денної форми навчання / В. А. Сміянов, О. І. Сміянова, Д. О. Жалдак. — Суми : СумДУ, 2021. — 30 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Офіційний сайт ВООЗ https://www.who.int/

2	Офіційний сайт Центру громадського здоров'я МОЗ України https://phc.org.ua/
3	Офіційний сайт МОЗ України https://moz.gov.ua/
4	Навчальна платформа Prometheus https://prometheus.org.ua/
5	Онлайн-курси Coursera https://library.sumdu.edu.ua/uk/novyny/2314-dostup-do-navchalnoi-platformy-coursera.html